

A Magyarországon időző Pjatyiczki-együttes alaposan kivé-
szí részét a Magyar-Szovjet Ba-
rátság Hónapjának program-
jából. Nemcsak gyakorj és
nagyserű fellépéseik során lát-
ja őket a magyar nagyközönség,
de «civilben» is azon dolgoznak,
hogy minél jobban eméyítsek
a kapcsolatot a magyar dolgo-
zók műtőiva Egymásitán lát-
gatják meg a magyar vidék és
a főváros jelentősebb üzezeit,
kulturális intézményeit, hogy ré-
szint benyomást nyerjenek az
újjáépülő és a szocializmus felé
haladó Magyarországról, részint,
hogy személyes észrevételeket
tegyenek, válaszójanak a ma-
gyar munkások és parasztlak
kérdéseire.

Szombaton délelőit a Szépmű-
vészeti Múzeum magyar gyűjte-
ményét szemlélte meg az együt-
tes. Mintegy két órát töltöttek a
múzeumban és így megjegyzé-
seikből, kérdéseikből, gazdag és
találó képet alkothat a magyar
nagyközönség arról a közveien
kapcsolatról, amelyet a szovjet
ember a művészetel fenntart,
arról a bensőséges érdek ödés-
ről, amelyet a megismeri új mű-
vészek és művek lényegébe ki-
válnak hatolni.

A múlt század közepének ma-
gyar festészetében a szabadságh-
arc korlársainak művészetében
első szempillantásra felismerték
az akkori magyar művészet sa-
játos terde társadalmi helyzetét.

— Hogyan ehét az — kérdez-
ték — hogy a nagy magyar
szabadságharc idején élő festők
képein szinte nyoma sincs a
nemzeti küzdelemnek, a függet-
lenségvágynak, annak a ragyogó
fegyverténynek, melyre egész
Európa felfigyelt?

Rövid magyarázatot adtunk,
elősorolva, hogy ebben a korban
a magyar festők legnagyobb-
részt még az arisztokrácia, a va-
gyonos osztály megrendelésére
voltak utalva s így érthető, hogy
képeik ezt a főúri, nemesi vilá-
got tükrözik. S bizony a főúrak
kevés kivételtől eltekintve nem
álltak öszintén a magyar hala-
dás oldalán.

Sokkal tovább időztek a ven-
dégek azokban a termekben,
melyek a Bach-korszaki elnyo-
más idején ket és a magyar lá-
zadást, szabadságvágyat, a hamu
alatt pislákoló parázs tüzet tü-
krözik ma is szemünkbe. Csoport

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás	
Szerző:.....		GONDOLATOK		Tárgy:	301.5 (47): (439)
Cím:.....		A KÉPTÁRBAN		Hely:	
Forrás:.....		<i>Magy. Nemzet</i>		Idő:	"1950"
		<i>1950. III. 12.</i>		Személy:	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. fűz.)	(Oldal)	Helyszám:	

nyomt. > **A Pjatyiczki-együttes tagjaival meglátogattuk a Szépművészeti Múzeumot**

Budapest nyomda, Gerliczy-u. 2. — 14806/51

tok alakultak, melyek percekig
eláldogáltak egy-egy nagy Ma-
darász-vászon előtt és érdek-
lődvé kérdezgették, mit ábrázol,
mi a témája.

— Igen — mondták —, eze-
ken a történelmi képeken már
érezni, hogy a magyar tömegek
szíve megdöbben, hogy a ma-
gyar nép millióinak keze ökö be-
szorult az elnyomás idején és
ezekben a szimbolikus erejű,
régii témájú képekben voltakép-
pen korukhoz akartak szólni a
magyar festők.

Mélyen álérezték a Pjaty-
nyiczki-kórus tagjai a «Hu-
nyadi László stratása» című kép
mélységes történelmi jelentősé-
gét, azt, hogy a fehér lepellel
letakart merev hőtestben a
mindig újra lázadó és mindig
újra halálatasztított magyar
fűgget enségi vágy vértanúját
látják.

Általában feltűnő, milyen so-
kat kérdeznek és milyen alapo-
san nézik meg a képeket. Nem
felszínes, futó benyomást keres-
nek, érzékenyen reagálnak a
magyar festészet történelmének
minden fordulatára. Mikor a
nagypolgárság közpművészeté-
nek termébe érkeznek, bizonyos
csalódottság árnyéka fut végig
arcukon.

— Hova lett az a kezdemé-
nyezés, amelyet az elnyomott
korszak festői alapoztak meg? —

kérdezték. — Hol vannak itt
azok az egyetemes problémák,
amelyek a korábbi korszak fes-
tőit foglalkoztatták? Testileg és
szellemileg jól táplált, elkényez-
tetett rétegek kedvtelésévé sül-
lyedt itt a művészet.

Csupán Székely Bertalan képei
előtt időznek szívesen s ezekkel
kapcsolatosan tesznek néhány
nagyon meleg megjegyzést.

«EZ NEM FESTMÉNY,
EZ MAGA AZ ÉLET!...»

De már intetet is a következő
terembő két-három ragyogó-
arcú fiatal szovje lány, intetet
és hívja a csoportot, hogy jöj-
jenek, mert valami nagyon szé-
pet talált. Munkácsi Mihály ter-
mébe lépünk Ebben a teremben
színe gyökeket ver a vendégek
reg. Jóérzi magát s nem esik
jó senkinek továbbmenni in-
nen.

— Ez igen. Ez az élet! —

minden ember, minden figura
él, térben és időben, meghatá-
rozott keretek között mozog,
éppen úgy, mint az élet. Nem
idealizált édeskés, e hozudott
min azok o! — és hátraintenek
Benzur Vajk-képe felé.

Egy hang a terem végéből
így kiált fel:

— Úgy érzi az ember, mintha
olt volna köztük. Ez nem fes-
tmény, ez maga az élet, a való-
ság.

— Hát ez hogy kerül ide? —
kérdezik megálíva egy század-
végi túlsúfolt szecessziós pá-
rizsi interrieur előtt. — Mi
közé volt ennek a szenális
asztalosinasnak ehhez a párizsi
vacakhoz?

Igy fű elik le Munkácsi stílus-
változásait és röglön megértik,
mikor pár szóval megmagya-
rázzuk, hogy a nagy magyar
festő a műkereskedők karmai
közé került, akik divatos, «re-
prezentatív» képek tucatját ren-
dezték nála.

Es megyünk tovább. Egy-
másután következnek a ko-
runkhoz mindig közelebb eső
festők. Nem győznek bteini
Szinyei napfényes tájaival. A
«Májús» előtt hosszan áldo-
gálnak. Kevés szó esik, a leg-
jellemzőbb talán az, melyet egy
kerek aimaképi, ragyogó kék-
szemű szőkehajú szovjet lány
sohajt maga elé:

— Nyár... —

Örülnek a színeknek és for-
máknak, megkérdeik, nincs-e
több Csók kép, ki festette azt a
szép napfényt, (Ferenczi «Ok-
tóber») hát azt a szép erdőt?
(Egy Padt László kép.) De
nemcsak örülnek, gyönyörköd-
nek. Jellemző arra a komoly,
elmélyülő műélvezetre, mellyel
a képeket figyelik, hogy Fé-
nyes Adolf Parasztasszony cí-
mű képe előtt hárman is meg-

állnak, értetlenül és fejszóvalva.
— Ezt nem értjük. Paraszt-
asszony? Miért ilyen reményte-
len, miért ilyen megoert és
kisemmizett?

Csakugyan. Ez a kép mind-
máig hibás felirattal lóg itt a
falon. S mikor megmondjuk,
hogy eredeti címe: *Özvegyas-
szony*, — egyszerre megnyug-
szanak a vendégek. Nem is
értjük, hogy került ide ez a
felírás?

EGY EMBER
A KETSZÁZMILLIÓBÓL

A modern képtáron ismét
nagyobb tempóban futunk át.
Ahogy közeledünk a fellazult
forma- és színkezelésű festé-
szet korszakához, úgy gyorsul
meg a teremjárás. Ezek már
nem érdeklik annyira őket.
Nem ismerhetők fel bennük az
élet, a kapcsolat a kor problé-
máival. «Formalista», «deka-
dens», — mondogatják csaló-
dottan.

— Itt nem az életet látjuk, —
magyarázza nekem egyikük —,
hanem egy-egy festő magányos
élményét, egy-egy kiszakított
pillanatot, melynek a tömegek-
hez, hozzám, hozzád, bárkihez
váltaképpen nincsen köze.

Aztán szinte bocsánatkérelg
néz rám, mint aki megbántott.
— Ne haragudjon, én nem
vagyok szakértő, csak egy egy-
szerű ember vagyok, aki azt

mondom, amit érzek.

— Dehogyan haragszom, dehogyan — ímegetek neki, kézzel-lábbal, mert a tolmács egy percre félrefordult. — Dehogyan haragszom. Éppen annak örülök, hogy *egy ember a kétszázmillióból őszintén és nyíltan megmondja, amit érez. Nagyon fontos nekünk, hogy éppen egy egyszerű, nem szakértő, de művészszerető szovjet ember mit mond művészetünkről.*

És még hozzáteszem, talán hízeleg a hiúságának, hogy Zámuskin, aki aztán igazán szakember, a javából, körülbelül ugyanezt mondta a képekről. Ugyanazzal a szemmel nézte 150 év magyar festészetét, mint ő, az «egyszerű ember».

Rámnéz, mint akit csöppet sem hat meg, hogy Zámuskin véleménye egyezik az övével. S csak ennyit mond egyszerűen, természetesen, de mélyen a szemembe nézve:

— *Hát igen. Mind a kettőn*

kiáltanak fel, többet itt is, ott is. Nem is várják meg a tolmácsok magyarázatát, összeverődnek a «Tépécsinák», az «Éjjeli csavargók», a «Vajkőpüő asszony», a «S.rafomházban» előtt, izgalommal, érdeklődéssel magyaráznak, közelednek a képhez, egy-egy részletet alaposabban megvizsgálhatnak, majd kicserélik gondolataikat.

— *Igen, igenek vagyunk! Itt*

szovjet emberek vagyunk. Zámuskin is, én is...

Aztán hunyorít a szemével és mosolyogva, biztatóan azt mondja búcsúzóul:

— Mire még egyszer ellátogatunk Magyarországra, a magyar festők, akik Munkácsi, meg a többi remek régi festő utódai, bizonyára teleaggatják ezeket a falakat szebbnél-szebb képekkel. *Olyanokkal, amilyenek a többi termekben vannak...*

Mi is reméljük.

A szovjet munkásság egyre jobban él — ismeri be az Economist

Londonból jelentik: Az Economist írja a Szovjetunióban elrendelt harmadik árcsökkenésről:

Altalában az a benyomás, hogy a szovjet nép szilárdan és erőteljesen megindult a jóléthez és bőséghez vezető úton. Az árcsökkenések nagyon sokféle áru tömegére terjednek ki. A munkások számára az árcsökkenések tiszta nyereséget jelentenek és nem kétséges, hogy a szovjet munkásság ma sokkal jobban él, mint néhány évvel ezelőtt. Az Economist ezután keserűen állapítja meg, hogy adatai szerint a szovjet munkás átlagos havi bére 24 fonttal nagyobb, mint az angol munkásoké.